

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320201823
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2320201823.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Ilavského a sudcov JUDr. Kataríny Slováčekovej a Mgr. Jozefa Mačeja, vo veci výživného na medzičasom už plnoleté dieťa: B. R., nar. X.X.XXXX, bytom ako matka, dieťa rodičov - matky: Mgr. B. R., narodená X.X.XXXX, trvale bytom Z. I. XXX/XX, K.-S., toho času bytom B. XXXX/XX, S., a otca: PaedDr. X. R., narodený X.X.XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, J., o návrhu otca na zníženie výživného a o vzájomnom návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 10. decembra 2020 č.k. 19P/72/2020-134 takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku I. v zamietajúcej časti návrhu otca na zníženie výživného a vo výroku II. **p o t v r d z u j e .**

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1 Rozsudkom súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti otca a vzájomný návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca zamietol (výrok I.).

1.2.1 Z vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

Naposledy bolo výživné na v tom čase maloletého B. zo strany otca určené rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 12P/235/2012-114 zo dňa 28.3.2013, v spojení s opravným uznesením č.k. 12P/235/2012-139 zo dňa 8.10.2013, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoP/71/2013-131 zo dňa 7.8.2013, v spojení s opravným uznesením č.k. 24CoP/71/2013-143 zo dňa 26.11.2013 a to tak, že otec bol zaviazaný platiť na maloletého výživné vo výške 130 eur mesačne od 1.9.2012.

1.2.2 V čase rozhodovania mal maloletý B. 10 rokov, pričom od septembra 2012 navštevoval 4. ročník základnej školy, trpel syndrómom ADHD, bol v starostlivosti neurológa, psychológa, ortopéda.

1.2.3 Matka mala priemerný čistý príjem v sume 500,14 eur. Žila v spoločnej domácnosti s priateľom a v tom čase ešte maloletým B., príjem do rodiny matky bez výživného od otca dieťaťa predstavoval 878,68 eur.

1.2.4 Otec mal príjem 450,08 eur. Žil v spoločnej domácnosti s matkou, príjem do jeho rodiny bez úhrady výživného predstavoval sumu 1.045,68 eur.

1.2.5 Okresný súd Galanta rozsudkom č.k. 8P/34/2016-116 zo dňa 22.6.2017 zamietol návrh matky na zvýšenie výživného z dôvodu, že od poslednej úpravy nenastala taká zmena pomerov, ktorá by

odôvodňovala zmenu tohto rozhodnutia. Maloletý B. navštevoval 8. ročník základnej školy. Mal zvýšené výdavky v súvislosti s jeho zdravotným stavom. Trpel ochorením (hyperkyfózou) chrbtice a musel navštevovať rehabilitačné zariadenia, ortopédov a fyzioterapeutov. Používal polofixný zubný aparát. Matka spolu s maloletým obývala byt, bola nemajetná, nevlastnila žiadne nehnuteľnosti ani motorové vozidlo a okrem maloletého B. inú vyživovaciu povinnosť nemala. Pracovala na znížený úväzok vo viacerých základných školách. Na základnej škole X. pracovala v mesiaci október a november a tu činil jej priemerný príjem 237,05 eur. Na základnej škole v Y. S. za 4 mesiace činil jej priemerný mesačný netto príjem 140,13 eur. Na Základnej škole v B. za 6 mesiacov činil jej priemerný netto príjem 323,80 eur. Otec maloletého pracoval s priemerným mesačným netto príjmom 536,90 eur ako inštruktor sociálnej rehabilitácie v zariadení sociálnych služieb „A. B.“ v J.. Mal zvýšené výdavky súvisiace s jeho zdravotným stavom, keďže sa liečil na dnu, chrbticu, vysoký krvný tlak, pričom mal aj žalúdočné problémy. Opakovane sa zúčastnil kúpeľnej liečby, s čím mal zvýšené výdavky.

1.2.6 Damian (v čase podania návrhu ešte maloletý) navštevoval 2. ročník, v čase vyhlásenia rozsudku 3. ročník Obchodnej akadémie v S.. Žije v spoločnej domácnosti s matkou. Mesačné osobné výdavky maloletého sú: strava 120 eur, oblečenie matka kupuje v „čínskom obchode“, hygiena 30 eur, mobil 15 eur, krúžky - plávanie kvôli chrbtici - 28 eur, vreckové podľa potreby, vitamín D 5-6 eur, zubný strojček 2,50 eur, životné poistenie 26,81 eur. Maloletý navštevuje ortopéda a ortodenta. Celkové výdavky na B. sú 227,31 eur.

1.2.7 Matka žije v byte v S., ktorý nie je v jej vlastníctve. V mesiacoch 8/2019-8/2020 matka mala čistý príjem vo výške 563,63 eur. V mesiacoch 10-11/2020 mala nižší príjem (spolu 337,74 eur) z dôvodu kúpeľného pobytu a následnej práceneschopnosti v trvaní troch týždňov. Za mesiac 10/2020 matka obdržala nemocenskú dávku vo výške 117,20 eur. Trpí na stredne ťažkú astmu, vysoký krvný tlak, má vyskočenú platničku, trvalý zápal žalúdka, refluxnú chorobu pažeráka, navštevuje psychiatra kvôli depresii, má stresovú inkontinenciu pre astmatické záchvaty. Matku finančne podporuje jej matka, čo potvrdila čestným prehlásením. Mesačné výdavky sú: strava 120 eur, oblečenie kupuje minimálne, v „čínskom obchode“, mobil 25 eur, hygiena 30 eur, lieky 10-30 eur. Mesačné výdavky na bývanie sú: úhrada za služby spojené s bytom 174,52 eur, káblová televízia 11,90 eur, elektrina 23 eur, internet 25 eur, spolu 234,42 eur. Matka má úspory 10.000 eur získané dedením a preplatkami na daniach a bývaní. Matka je poberateľkou prídavkov na jedno dieťa v sume 24,95 eur mesačne. Nevlastní žiaden nehnuteľný majetok. Matka sa domáha zvýšenia vyživovacej povinnosti od 7. 7.2020 na sumu 200 eur mesačne.

1.2.8 Otec žije s jeho matkou v J., v byte, ktorý je vo vlastníctve jeho matky. Je zamestnancom A. B., zariadenia sociálnych služieb od 1.6.2011. Za mesiace 3-11/2019 (kedy odpracoval väčšinu mesiaca) mal čistý príjem vo výške 751,01 eur. Je zdravotne ťažko postihnutý. Je práceneschopný od 22.11.2019. Jeho príjem (nemocenská dávka) bol v období 1-10/2020 vo výške 464,10 eur. Jeho matka je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 552,40 eur a vdovského dôchodku vo výške 136 eur. Mesačné výdavky sú: obedy z Červeného kríža 99 eur, mobil 20 eur, životná poisťka 30 eur, lieky 40 eur. Mesačné výdavky na bývanie sú: úhrada za služby spojené s bytom 121,17 eur, plyn 6 eur, elektrina 28 eur, odpady 5,83 eur, daň za byt 5,06 eur, káblová televízia 8,08 eur. Spolu tieto výdavky predstavujú sumu 363,14 eur. Ďalej vynaložil jednorazový výdavok v súvislosti so zhoršeným zrakom 170 eur. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 25.11.2020 vyplýva, že navrhovateľ požiadal o invalidný dôchodok. Otec trpí na viaceré chronické ochorenia a je preňho vhodná práca na skrátenej pracovný úväzok. Otec nie je vlastníkom žiadneho účtu, nemá žiaden nehnuteľný majetok, ani úspory. Otec sa domáha zníženia výživného na sumu 50 eur mesačne od 1.6.2020.

1.2.9 Kolízny opatrovník so znížením výživného nesúhlasil, nakoľko to nebolo v záujme v čase rozhodovania súdu ešte maloletého B..

1.3 Vec právne posúdil ako nárok maloletého dieťaťa na zmenu rozsudku o výžive maloletého dieťaťa - zvýšenie výživného na maloleté dieťa a nárok rodiča výživou povinného na zníženie vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a ods. 5, § 63 ods. 3, § 75, § 78 ods. 1 a ods. 3 ZoR (zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a § 121 C.m.p. (zákon číslo 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení) a § 217 ods. 1 veta prvá C.s.p. (zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) a

dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného voči maloletému B. ako aj vzájomný návrh matky na zvýšenie výživného na maloletého B. nie sú dôvodné a preto návrh, ako aj vzájomný návrh zamietol.

1.4 Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že z dokazovania nevyplývalo, že by bolo možné návrhu otca, či matky vyhovieť. Otec poukázal na skutočnosť, že je ťažko zdravotne postihnutý. Od 22.11.2019 je práceneschopný a jeho jediným príjmom je nemocenská dávka. Jeho zdravotný stav je v súčasnosti posudzovaný v súvislosti s jeho žiadosťou o invalidný dôchodok. Matka však správne poukázala na skutočnosť, že v čase rozhodovania o výživnom v roku 2013 mal navrhovateľ príjem 450,08 eur, teda dokonca nižší ako v súčasnosti, 464,10 eur. Celkové príjmy domácnosti otca sú vo výške 1.152,50 eur. Celkové príjmy domácnosti matky sú vo výške 588,58 eur (bez finančnej výpomoci matkinej matky). Ani jeden z rodičov nevlastní žiaden významný majetok. Obaja majú zhoršený zdravotný stav. Otec maloletého je síce práceneschopný, avšak nateraz nejde o stav trvalý. Podľa vyjadrenia jeho lekára bude vzhľadom na jeho diagnózu zrejme v budúcnosti schopný pracovať aspoň čiastočne. Pred práceneschopnosťou dosahoval otec príjem vo výške 751,01 eur, pričom je naďalej zamestnaný u rovnakého zamestnávateľa. Keďže však ide o dlhodobú, ročnú, práceneschopnosť, súd vychádzal z príjmu otca vo výške jeho nemocenskej dávky 464,10 eur. Matka má úspory 10.000 eur. Táto skutočnosť sama o sebe nie je dôkazom o majetnosti matky. Tieto peniaze nadobudla dedením, z preplatkov na bývanie a daniach a sú určené na nadobudnutie bytu, v ktorom matka so synom bývajú. Súd v roku 2017 zamietol návrh matky na zvýšenie výživného, keďže nedošlo k podstatnej zmene pomerov. V súčasnosti súd konštatuje zmenu pomerov na strane maloletého, ktorý v súčasnosti už navštevuje strednú školu, je o sedem rokov starší a jeho pravidelné mesačné výdavky sú vo výške 394,52 eur. Otec nijakým spôsobom neprispieva nad rámec súdom určenej sumy. Od mája 2020 dokonca svojvoľne uhrádzal výživné len vo výške 50 eur mesačne. Matka mala jednorazové výdavky v sume 1.198 eur v súvislosti s autoškolou a stužkovou, na ktoré otec tiež nijak neprispel. Súd však v tomto prípade musí vziať do úvahy príjem otca a jeho majetkové pomery. Pokiaľ ide o odôvodnené potreby maloletého B. súd považuje za primeraný výdavok na oblečenie sumu 30 eur mesačne a ako vreckové 20 eur, spolu sú teda výdavky mal. v sume 277,31 eur. K tomu je potrebné pripočítať pomernú časť výdavkov na bývanie v sume 1 celkových nákladov 117,21 eur. Celkové pravidelné mesačné výdavky na mal. sú 394,52 eur. Výdavky jednorazové: autoškola 998 eur, stužková 200 eur, teda výdavky 99,83 eur mesačne.

1.5 Súd poukazuje na zdôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoP/71/2013-131 zo dňa 7.8.2013, že podľa zaužívanej súdnej praxe výživné sa určuje v rozsahu 25 až 30% z príjmu povinného rodiča, pričom otec nemá inú vyživovaciu povinnosť, teda súdom určená výška výživného 130 eur zodpovedá takto určenému rozsahu.

1.6 Z uvedeného dôvodu súd nezvýšil výživné otca, a to s ohľadom na jeho nízky príjem. Pokiaľ matka prispeje rovnakou sumou a pripočítajú sa rodinné prídavky, matka má k dispozícii sumu 284,95 eur na pokrytie nevyhnutných výdavkov maloletého. Maloleté dieťa zdieľa životnú úroveň rodičov. Ak teda matka uhrádza výdavky, ktoré prevyšujú životnú úroveň rodičov, resp., ktoré nie sú nevyhnutné (napr. autoškola), robí tak na základe vlastného rozhodnutia. Na základe uvedeného súd zamietol návrh otca na zníženie výživného a zároveň návrh matky na zvýšenie výživného.

1.7 O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil len právne poukazom na § 52 C.m.p.

2.1 Rozsudok v zamietajúcej časti návrhu otca na zníženie výživného napadol riadnym a včasným odvolaním len otec medzičasom už plnoletého B. s návrhom na jeho zmenu vyhovením jeho návrhu na zníženie výživného na syna, vinniac súd prvej inštancie, že tento vec nesprávne právne posúdil a preto vo veci aj nesprávne rozhodol.

2.2 Na odôvodnenie svojho odvolania uviedol že po rozhodnutí súdu prvej inštancie uzatvoril dodatok k pracovnej zmluve podľa, ktorého je zamestnaný len na polovičný pracovný úväzok, t. j. 18,75 hodín od 1. decembra 2020 s dohodnutou mzdou 502 eur brutto, čo predstavuje 350 eur netto a preto by aj rozsah jeho vyživovacej povinnosti k synovi mal byť znížený na polovicu.

2.3 V odvolaní zároveň namieta, že nie je možné porovnávať ekonomickú situáciu v krajine v roku 2013 s rokom 2021, nakoľko za toto obdobie všetky relevantné náklady na život vzrástli a to čo stačilo na živobytie v roku 2013, je len torzom toho, čo treba na živobytie vynaložiť v súčasnosti. Uvedomuje si, že

rovnako to platí aj pre matku a ich syna, avšak na rozdiel od neho ako osoby ZŤP matka môže využívať aj sociálne možnosti, ktoré ako osamote žijúca matka so synom môže požadovať.

2.4 Súd prvej inštancie v rozsudku neúplne uviedol skutočný stav jeho mesačných nákladov spojených s bývaním vo výške 363,14 eur nakoľko do tej sumy nezahmul výdavky na hygienu 20 eur, stravu 80 eur, výdavky na oblečenie a obuv 30 eur, výdavky spojené so zhoršením zraku 14,16 eur a výživné na B. 131,40 eur, po zahrnutí ktorých sú výdavky na jeho strane vo výške 638,70 eur. S výživným mu musí pomáhať jeho brat K. žijúci v Českej republike v Prahe. Na preukázanie svojich tvrdení doložil dodatok číslo 11 k pracovnej zmluve z 1.12.2020.

3.1 Výživou oprávnený B. vo svojom vyjadrení sa k odvolaniu otca navrhol odvolaním napadnutý rozsudok v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti návrhu otca na zníženie výživného ako vecne správny potvrdiť, hodnotiac správanie sa otca smerujúce k uzatvoreniu dodatku k pracovnej zmluve, z ktorej mu vyplýva kratší pracovný čas za účelové. Pokiaľ otec deklaruje svoje výdavky vo výške 638,70 eur + 70 eur ako splátka pôžičky od brata, potom jeho príjem musí byť vyšší ako preukazuje v konaní, nakoľko nie je reálne možné, aby z príjmu 350 eur za takejto situácie bežne prežíval každý mesiac.

3.2 Podľa platnej právnej úpravy pri určovaní výživného súd neprihliada len na skutočné faktické príjmy povinného ale vychádza aj z jeho potenciálnych príjmov. Otec ako vyštudovaný doktor pedagogiky môže pracovať v oblasti školstva, kde sa príjmy v roku 2020 pohybovali v rozpätí 793 do 1.476 eur, čo pri 50% pracovnom úväzku predstavuje príjem vo výške 567,25 eur.

4. Otec vo svojom vyjadrení sa k vyjadreniu syna k jeho odvolaniu zotrval na svojich doterajších tvrdeniach a ďalej dôvodil, že návrh na zníženie výživného podal vo svojej podstate potom, čo bol dlhodobo PN a tak nebol schopný platiť súdom určené výživné. Ďalej dôvodil, že v dôsledku jeho ťažkého zdravotného stavu mu bol priznaný invalidný dôchodok vo výške 439,80 eur mesačne s tým, že ako invalidný dôchodca s preukazom ZŤP a so zdravotnými diagnózami odborných lekárov nemôže dosahovať taký príjem, ako syn uvádza vo svojom vyjadrení. Svoju snahu o zníženie výživného chápe ako existenčné zabezpečenie jeho ako invalidného dôchodcu, ako osoby ZŤP.

5. Kolízny opatrovník odvolací návrh nepodal.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 C.s.p.), potom čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou (§ 355 a § 357 C.s.p.), prejednal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 65 C.m.p.), pretože konanie vo veci starostlivosti o maloleté dieťa možno začať i bez návrhu (otec žiadal znížiť výživné aj za čas, kedy bol syn B. ešte maloletý), postupom na nariadenom pojednávaní (§ 33 ods. 1 C.m.p.), doplniac dokazovanie oznámením zamestnávateľa otca o výške a zložení funkčného platu z 30.11.2020, Dodatkom č. 11 k pracovnej zmluve otca z 1.12.2020 a lustráciou v SP ohľadom otca, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

7.1 Predmetom konania pred súdom prvej inštancie je návrh otca na zníženie výživného na syna B. z doterajších 130 eur mesačne na 50 eur mesačne od 1.6.2020 a návrh matky na zvýšenie výživného zo strany otca zo 130 eur na 200 eur mesačne od 7.7.2020.

7.2 Predmetom odvolacieho konania je preskúmať či odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti návrhu otca na zníženie výživného nie je vecne správny z dôvodu, že súd vec nesprávne právne posúdil ohľadom výšky výživného na výživou oprávneného B. zo strany jeho otca. Zamietajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadom návrhu matky na zvýšenie výživného na syna B. odvolaním napadnuté nebolo a preto nie je ani predmetom prieskumu odvolacím súdom.

8.1 Z Oznámenia zamestnávateľa otca o výške a zložení funkčného platu z 30.11.2020 odvolací súd zistil, že otcovi bol určený s účinnosťou od 1.12.2020 funkčný plat vo výške 502,00 eur.

8.2 Z Dodatku číslo 11 k pracovnej zmluve otca uzatvorenej s jeho zamestnávateľom z 1.12.2020 odvolací súd zistil, že zamestnávateľ a zamestnanec sa vzájomne dohodli na zmene pracovnej zmluvy a to tak, že od 1.12.2020 má otec u zamestnávateľa ustanovených týždenný pracovný čas v rozsahu 18,75 hodín.

8.3 Z odpovede na lustráciu v SP z 26.10.2021 odvolací súd zistil, že za obdobie od októbra 2020 do septembra 2021 (kalendárny rok predchádzajúci rozhodovaniu odvolacieho súdu o odvolaní otca) mal otec u svojho zamestnávateľa vymeriavací základ v priemernej výške 382,58 eur a že otec je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 439,80 eur, a nemocenského vo výške 328,70 eur.

9. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

10. Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Nakoľko tu však bol i nesúhlas otca s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami (§ 387 ods. 3 C.s.p.), pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

11.1 Vlastnosťou právoplatných meritorých súdnych rozhodnutí je ich zásadná nezmeniteľnosť, ktorá je imanentnou súčasťou záruky právneho štátu. Ak súd o veci raz rozhodol a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, nemôže ju prejednávať znova. Z tejto zásady je výnimka uvedená v § 121 a § 157 C.m.p., v zmysle ktorej zmenu tam uvedených rozhodnutí (rozsudkov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive detí a o priznaní, obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu) možno dosiahnuť novým konaním v tej istej veci. Hmotnoprávnou podmienkou je, že sa zmenia pomery oproti času, keď súd rozhodoval v pôvodnom konaní. Súдне rozhodnutia ukládajúce povinnosť na plnenie výživného možno zmeniť len na návrh a len vtedy, ak sa zmenili okolnosti rozhodujúce pre výšku alebo ďalšie trvanie dávok (ako to správne konštatoval aj súd prvej inštancie).

11.2 Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ZoR).

11.3 Konkrétne výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jak na strane výživou oprávneného, tak aj na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti a schopnosti povinných rodičov podľa ich príjmov za dlhšie časové obdobie (spravidla 12

mesiacov), ako aj z obdobia pred zmenou zamestnania a to vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku.

12. V konaní bol nesporný skutkový stav zistený súdom prvej inštancie uvedený v bode 1.2.1 - 1.2.8 a v bode 8.1 až 8.3 tohto rozhodnutia.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd aj po doplnení dokazovania v odvolacom konaní sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že z dokazovania nevyplývalo, že by bolo možné návrhu otca na zníženie výživného vyhovieť napriek tomu, že otec je ťažko zdravotne postihnutý, od 22.11.2019 bol práceneschopný a jeho jediným príjmom do priznania mu invalidného dôchodku vo výške 439,80 eur, bola len nemocenská dávka. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne poukázal na to, že v čase rozhodovania o výživnom v roku 2013 mal otec príjem 450,08 eur, teda dokonca nižší ako v súčasnosti - vo výške 464,10 eur v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a v čase rozhodovania odvolacieho súdu vo výške cca 790 eur (cca 350 eur netto zo zamestnania + invalidný dôchodok vo výške 439,80 eur), že ani jeden z rodičov nevlastní žiaden významný majetok, že obaja majú zhoršený zdravotný stav obmedzujúci ich v zamestnaní a vyžadujúci si zvýšené výdavky na liečbu, že okrem vyživovacej povinnosti k B. nemajú inú vyživovaciu povinnosť, že otec maloletého je síce práceneschopný, avšak nateraz nejde o stav trvalý a že už v roku 2017 súd zamietol návrh matky na zvýšenie výživného, keďže nedošlo k podstatnej zmene pomerov. Súd prvej inštancie správne posúdil aj odôvodnené potreby výživou oprávneného B. a správne uzavrel, že od poslednej úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti otca voči synovi došlo najmä k podstatnej zmene pomerov na strane výživou oprávneného syna, ktorý v súčasnosti už navštevuje strednú školu, je o sedem rokov starší a jeho pravidelné mesačné výdavky sú vo výške 394,52 eur a že otec okrem súdom určeného výživného na výživu svojho syna neprispieva žiadnym iným spôsobom. Vzhľadom na vyššie uvedené potom správne uzavrel, že pokiaľ otec prispeje na výživu B. sumou 130 eur mesačne (čo predstavuje len cca 17% z netto príjmu otca - teda takto určené výživné zohľadňuje aj zvýšené výdavky otca a pracovné obmedzenia súvisiace s jeho zdravotným stavom), matka na jeho výživu prispeje sumou 130 eur mesačne (čo je cca 23% z jej netto príjmu 563 eur - takto určené výživné taktiež zohľadňuje aj zvýšené výdavky matky a pracovné obmedzenia súvisiace s jej zdravotným stavom) a k tomu sa pripočítajú rodinné prídavky, vytvorí sa dostatok finančných prostriedkov potrebných na krytie odôvodnených potrieb výživou oprávneného B., zohľadniac skutočnosť, že deti zdieľajú životnú úroveň svojich rodičov. Pre poriadok odvolací súd dodáva, že podľa ustálenej súdnej praxe (ako to správne konštatoval aj súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí), rodič ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti je povinný prispievať na výživu svojich detí sumou vo výške 20% až 30% z jeho čistého príjmu, a to vzhľadom na odôvodnené potreby toho, ktorého dieťaťa, s tým, že výživou dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, respektíve uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa.

14. V závere odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom vysporiadal aj s ostatnými námietkami uplatnenými otcom už počas prvoinštančného konania a vzhľadom na to, že otec ani v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné osobitne zhodnotiť/vynímajúctie, ktoré už odvolací súd zhodnotil (zmena príjmu otca zo zamestnania a priznanie mu invalidného dôchodku), a na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

15. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. potvrdil, keď tento správne rozhodol aj o trovách konania.

16. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 C.m.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p., pretože žiaden z účastníkov nepodal návrh na ich priznanie v zmysle § 57 C.m.p..

17. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).